

OBRINT PAS: DE LA NOVA CANÇÓ AL FENOMEN ACTUAL DE LA MÚ-
SICA EN VALENCIÀ

Roser Durà Ronda

Màster en Comunicació i Mediació Cultural

Universitat d'Alacant

Obrint Pas va nàixer l'any 1993 al pati de l'Institut Benlliure de València, en un grup de joves amb l'objectiu de crear un grup de música i que aquesta fora en valencià. L'any 1994 van gravar la seua primera maqueta i, després d'esforços, constància i il·lusió, i amb els prejudicis que amb el català com a llengua d'expressió no arribarien gaire lluny, vint anys després finalitzaren la seua trajectòria musical havent actuat arreu del món. El grup utilitza la música per tal d'expressar les inquietuds col·lectives, polítiques i socials tractant temes com la defensa de la terra, les arrels, la llengua i la cultura; la denúncia social, la solidaritat, l'antifeixisme i l'antiracisme o d'altres que fan referència a les experiències vitals.

Imatge 1. Foto extreta del portal de Facebook d'Obrint Pas

Més endavant, una vegada consolidat el grup, els components del grup han sigut: Xavi Sarrià (veu, guitarra, ànima fundadora i compositor

de la majoria de lletres del grup), Miquel Gironés (percussió, dolçaina, gralla, veus i compositor de moltes cançons), Robert Fernández (guitarra), Ximo Tomàs (bateria), Miquel Ramos (teclats, samplers i veus), Albert Benavent (trompeta), Marcos Úbeda (trombó), Jaume Guerra (baix elèctric) i DJ Chola (amb l'*scratch* i les bases).

La primera maqueta que van enregistrar (1994), l'utilitzaren per presentar-se al Tirant de Rock que va celebrar la seua final a la Plaça de bous de València i que va nàixer al País Valencià amb l'objectiu de promocionar la música en la nostra llengua. Durant aquests anys hi participaren en festivals, concerts que es feien als pobles i concursos per tal de promocionar-se com a grup. L'any 1997 gravaren el seu primer disc, *La revolta de l'ànima*; l'any 2000, el segon, de nom homònim al grup; l'any 2002, el tercer, *Terra*; és en aquesta època quan comencen a ser coneguts arreu dels territoris de parla catalana.

Segons la notícia del periòdic digital Vilaweb «Obrint Pas i Feliu Ventura presenten els seus nous treballs» (2004), Obrint Pas es converteix en un dels grups del País Valencià que més discos ven a tot l'Estat. En un moment en què la venda de discos toca mínims històrics, aconsegueix vendre'n 12.000 còpies. L'any 2004 enregistraren *La flama*, mentre que el cinquè disc, enregistrat en directe, fou *En moviment!* (2005). L'any 2006 van dur a terme la gira *Internacionalista Tour 2006* on, durant sis mesos, viatjaren arreu d'Europa i al llarg del territori de parla catalana, tal com s'explica al blog de Mesvilaweb.cat anomenat «Obrint Pas: Diari d'una gira» on ells mateixos contenen les seues experiències.

El sisè disc del grup va nàixer l'abril de 2007. Hi podem veure col·laboracions de diversos artistes com Pep *Botifarra*, Tobal Rentero, Miquel Ferré d'Agraviats, La Gossa Sorda, Miquel Gil, Xabi Arakama, etc. A partir d'eixe any comencen a ampliar encara més les seues fronteres, recorren el món amb gires arreu d'Espanya i assisteixen a diversos festivals coneguts estatalment com el ViñaRock (Albacete), el Lumbreiras Rock (Múrcia), el Derrame Rock (Astúries), el Kilometroak, el Sagarrondotik o el Bilboko Aste Nagustia (País Basc), el Baitu Rock (Burgos), el Festival Interpueblos i l'Internacionalista (Madrid), etc. També viatgen arreu d'Europa: Alemanya, Itàlia, Països Baixos, França, Bèlgica, Àustria, Bòsnia, Croàcia, Suïssa, Portugal, República Txeca o Eslovènia. I a països d'Amèrica del

Sud com Veneçuela, Cuba o Equador, a ciutats d'Amèrica del Nord, com Nova York i San Francisco; i països de l'Àfrica i l'Orient Mitjà com el Marroc i Palestina. Fins i tot, també a l'Àsia, al Japó.

Imatge 2. Obrint Pas al Fuji Rock (el Japó, 2011), un dels festivals més multitudinaris de tot el món. Foto extreta del portal de Facebook d'Obrint Pas

Després de no haver tret cap disc en quatre anys, l'abril de 2011 fan públic el seu disc-llibre anomenat *Coratge*, el qual contenia 15 cançons, editat per Propaganda Pel Fet. Aquest treball acabà convertint-se en el número 12 de la llista de discos més venuts de l'Estat espanyol. El 21 de març de 2013, Obrint Pas anunciava una aturada indefinida.

1.1 ANÀLISI I CONTRAST DEL MÓN POÈTIC DE XAVI SARRIÀ AMB EL MOVIMENT ARTÍSTIC I MUSICAL DE LA NOVA CANÇÓ

1.1.1 NAIXEMENT I DAVALLADA DE LA NOVA CANÇÓ

Per a poder comprendre en la seua totalitat tot allò que ha significat el fenomen Obrint Pas i el missatge de les lletres, cal que ens situem en el seu context històric fent un repàs de la història de la música en català des dels anys seixanta del segle passat fins a hui dia.

Al segle XX, la Guerra Civil espanyola (1936-1939) i el seguit triomf franquista, va significar l'inici d'un llarg període històric de repressió contra

les llibertats democràtiques nacionals i individuals. Francisco Franco com a cap de l'Estat va suprimir les institucions democràtiques i els estatuts d'autonomia i, a més, el seu caràcter totalitari i els seus objectius unificadors van significar la imposició d'una cultura i una sola llengua, la castellana. Per tant, des del mateix 1939, la llengua catalana va ser eliminada de l'activitat pública, les institucions culturals van ser clausurades i es va prohibir l'edició en català. Molts autors catalans van ser protagonistes de l'exili i es va imposar el castellà en tots els mitjans de comunicació reduint el català a l'àmbit familiar. És a dir, les noves generacions d'aleshores van créixer en un context de desorientació i desinformació.

La postguerra va ser un temps difícil per a tots aquells que es guanyaven la vida expressant-se en llengua catalana perquè qualsevol temptativa de reflexió ideològica era censurada per la dictadura. La fi dels anys cinquanta és marcada pel creixement de l'oposició al règim franquista, on els obrers van tindre l'oportunitat d'organitzar-se socialment i, a poc a poc, va anar creant-se, consolidant-se i prenent força una oposició política i cultural que més tard va desembocar, amb la mort del dictador, en una transició democràtica (1975) que es va allargar fins a l'establiment de les institucions democràtiques espanyoles.

Als anys seixanta també sorgeixen diverses iniciatives per tractar de tornar a posar al seu lloc la cultura i la llengua catalanes. Una d'aquestes inventives —potser la més coneguda— va ser sens dubte la de la Nova Cançó. La Nova Cançó és el nom del moviment artístic que va nàixer a Catalunya i que va acabar estenent-se al llarg del territori de parla catalana en ple franquisme. Cantant, reivindicava la normalització de la llengua alhora que denunciava les injustícies de la dictadura. Al capdavall, va ser un moviment popular que compartia un conjunt de sensibilitats distintes, que cantava en català i que rebutjava el feixisme amb l'objectiu d'assolir una transformació democràtica, una renovació cultural i un redreçament idiomàtic. Es caracteritzava per compondre, normalment, cançons protesta, i tot aquest moviment va acabar convertint-se en un fenomen de masses perquè els concerts es convertien en manifestacions de caire polític i social.

El moviment de la Nova Cançó va ser contemporani amb el fenomen del rock i de la cançó pop, però també va beure de la cultura francesa

perquè existien *chansonniers* que eren intèrprets de cançons que feien crítica social i política i que explicaven els costums i els successos que transcorrien al país de manera humorística o satírica. Després, més endavant al segle xx, quan es parlava de *chanson* era per referir-se a cantautors.

L'any 1961 es fa fundar Els Setze Jutges, un grup de cantants en llengua catalana que, inspirats en les manifestacions de música popular internacional que arribaven a Espanya de manera clandestina, van tindre l'afany de cantar en aquesta llengua —la seua— per normalitzar-la i defensar-ne l'ús mitjançant cançons contemporànies, amb la finalitat de mantindre una cultura que es trobava minoritzada. Entre «Els Setze Jutges» hi havia Miquel Porter, Remei Margarit, Josep Maria Espinàs, Joan Manuel Serrat, Maria del Mar Bonet o Lluís Llach, entre altres.

Els cantants d'aquest grup van fer reviscolar la cultura i la llengua catalana i van aconseguir que començara a tindre presència activa en la societat, gràcies al ressò obtingut —dins i fora del país— després d'aquells anys de dictadura franquista. Diguem que, sense saber-ho, van començar a sembrar un fruit que donaria un bancal musical ric i divers a sabor a mediterrani que no es resigna, creant cançons que no solament durarien un estiu.

Els Setze Jutges, que, al cap i a la fi, era el motor del moviment, es va dissoldre l'any 1968. L'envelliment del dictador —i per tant, del règim— va fer que, per una banda, l'esperit de lluita minvara i, per l'altra, com que molts no eren cantants i tenien altres interessos professionals, van anar deixant a poc a poc el grup fins que va desaparèixer. La resta de membres del moviment va seguir la seua carrera artística de manera independent. Els Setze Jutges, en efecte, impulsaren el moviment, però cal destacar altres cantautors com Raimon, Ovidi Montllor, Guillem d'Efak, Xavier Ribalta, Pau Riba, Jaume Sisa, Xesco Boix, etc., com també d'altres músics que vestiren la cançó amb temàtiques diferents a la reivindicació purament política. La discogràfica Edigsa, entre altres, va ser també una peça clau del moviment. Malgrat que en molts documents s'afirma que la Nova Cançó va durar fins l'any 1980, després de la mort del dictador i un any després del restabliment de l'Estatut d'Autonomia, Miquel Pujadó afirma en *Veus per existir. Catalunya, País Basc i Còrsega: La cançó d'autor vista per una japonesa* (2004) que:

A parer meu, crec que la Nova Cançó va acabar en el moment de la dissolució dels Setze Jutges. Segur que hi ha tesis que defensa que la Nova Cançó va durar fins els anys vuitanta. Després de l'any 1968, no podem parlar de la Nova Cançó. Penso que es tracta d'una simple cançó catalana. La Nova Cançó en sentit estricte va acabar el 1968. Encara que et dic que és una opinió totalment personal (UENO: 2004, 49).

Diguem que tot va començar amb un grup de cantants aficionat a pujar damunt de xicotets escenaris, però, amb el temps, aquesta afecció es va convertir en un moviment artístic, al qual la dictadura va tractar de parar els peus. Als anys setanta, semblava que els objectius d'aquest moviment s'havien complert i que havia nascut una generació de cantants que no solament cantaven en català, defensaven la seua cultura i miraven de contar la realitat sociopolítica que hi havia al país, sinó que també estaven molt ben dotats tècnicament i eren el mirall de molts cantants que s'iniciaven en el món musical d'expressió catalana.

Però com ja hem vist, la desaparició del grup Setze Jutges i també del Grup de Folk, la professionalització d'alguns cantautors, la diversitat d'ofertes artístiques que els aparegueren, la possibilitat de cantar en ambdós llengües, etc. van fer que el terme *Nova Cançó* es substituïra pel de *Cançó catalana*. I al llarg dels anys setanta, van començar a aparèixer grups i solistes d'arreu del territori de parla catalana. Al Tall, els Pavesos, Lluís el Sifoner, Paco Muñoz, etc. (al País Valencià), el grup Uc, Toni Morlà, Isaac Melis, etc. (a les Illes), Toni Montané, Gisela Bellsolà, Pere Figueres (a Catalunya), Pinó Piras (a l'Alguer), són només alguns exemples.

Però en els anys vuitanta ens trobem en una època en què tot aquest moviment decau: es fa poca música comercial o de ball en català, el pop-rock és escàs, falta qualitat i també acceptació per part del públic i són molt pocs els qui aconsegueixen desenvolupar una carrera densa i amb títols interessants. A més, la gent relacionava *cantautor* amb aquell que feia cançons i concerts protesta contra la dictadura, i pot dir-se que, una vegada tombat el règim, molts van deixar de tindre aquest compromís social amb la convicció que ja estava tot fet.

Per altra banda, ens trobem en ple moviment de la *Movida* madrilenya, un fenomen social, cultural i lúdic que es va desenvolupar a Madrid en plena transició entre els anys 77 i 84, on un grup d'artistes de caràcter

excèntric cantaven per tal de canviar el panorama artístic que hi havia hagut a Espanya, i amb l'objectiu de trencar amb l'època franquista i la censura. Aleshores, tot aquest moviment originat dècades abans a Catalunya i arreu del territori de parla catalana passa a quedar-se a l'ombra al costat del moviment que acabava de nàixer a Madrid. Per una banda, per la falta d'èxit dels grups de parla catalana de l'època i per l'altra, perquè després d'aquell *boom* originat a la capital espanyola es tendia a pensar —i així ho transmetien els mitjans de comunicació centralistes— que el pop i el rock català dels 80 eren irrellevants comparats amb els de *la movida*, llevant-li valor a qualsevol expressió musical que no estiguera relacionada amb aquesta. A més, molts artistes van començar a emigrar a Madrid atrets per l'onada de postmodernitat que lluià la ciutat.

1.1.3 DELS NORANTA A L'ACTUALITAT

Però els anys noranta van arribar amb força, i una vegada instaurada la democràcia i arran de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià de l'any 1983, i amb molt d'esforç, el català es va oficialitzar a les escoles com a matèria i com a llengua d'ús. A més, entre els objectius d'aquesta llei hi havia recuperar la llengua no solament en el sistema educatiu sinó també en els usos oficials i en els mitjans de comunicació públics. Però hi va haver un objectiu que no es va acomplir: el suport institucional en l'ús social, que més endavant tractarem. També cal tindre en compte que a Catalunya el reconeixement de la llengua, la promoció i el suport institucional ha sigut explícit des que el règim franquista va arribar a la fi, però aquest reconeixement no és ni ha sigut de la mateixa forma en la resta de territoris de parla catalana; és a dir, Catalunya ha anat sempre molt per davant si ho comparem amb les Illes o el País Valencià.

Encara que els joves nascuts en els anys noranta tenien pocs referents musicals que cantaren en català, sí que és cert que el fet d'haver estat escolaritzats en la llengua pròpia va ser un pas cap a la normalització. Com bé va dir Xavi Sarrià en una entrevista realitzada al programa *Café Gadea* de Ràdio Altea: «A l'hora de cantar, vam triar la nostra llengua perquè vam ser la primera generació a estudiar en valencià, els amics parlaven en valencià, al pati es parlava en valencià i això ens va donar forces per tirar endavant amb el nostre projecte».

En un primer moment, els grups més representatius d'este nou moviment que estava (re)naixent foren catalans: Sopa de Cabra, Sau, Els Pets, Lax'n'Busto, Sangtraït, etc. Aquests nous grups van començar a connectar més amb el públic per utilitzar un llenguatge més pròxim al que s'identificaven els joves —un llenguatge més apartat del missatge reivindicatiu que transmetia la Nova Cançó—, amb un estil més decisiu com és el pop-rock, que es trobava lluny de la cançó d'autor. Entre tantes propostes i estils en música en català, van arribar propostes influïdes pel gènere punk-rock. El moviment del *rock català* va anar estenent-se poc a poc cap al País Valencià i les Illes. És en aquest punt on cal parlar del grup Obrint Pas i el fenomen que va crear.

1.1.3 EL FENOMEN OBRINT PAS

El grup valencià Obrint Pas, com bé ens conta Xavi Sarrià en la ja citada entrevista del programa *Café Gadea* de Ràdio Altea, va començar l'any 1993 en l'IES Benlliure de València. Tenien setze anys i ganes de fer música, i ho van decidir fer en la seua llengua materna. Tenint en compte que la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià fou aprovada l'any 1983, ens trobem davant d'uns alumnes que formaren part de les primeres generacions a estudiar en valencià a secundària i això els va donar forces per triar la seua llengua materna per a emprendre aquell projecte que acabava de nàixer. Formar un grup de música en aquella època tenint com a llengua vehicular el valencià no era una cosa normal, i és que els grups que aleshores es donaven a conèixer cantaven en castellà o en anglès. Malgrat els prejudicis, els components d'Obrint Pas tenien ganes de superar eixos reptes i ho van fer de la manera en què pensaven fer-ho, transmetent les seues idees, pensaments i emocions en cada cançó.

Quan Obrint Pas va començar, el panorama musical valencià era radicalment diferent. I tampoc hi havia xarxes de comunicació ni la cobertura mediàtica que hi ha hui en dia, de concerts o entitats que li donen vida. Com ja hem vist, venien de la crisi de la cançó dels 80, i en els anys 90 no hi havia una gran quantitat de grups que cantaren en català. A més, eren també els anys en què el govern socialista —que havia estat a càrrec de la Generalitat des de la transició ençà— estava arribant a la fi i la dreta començava a entrar amb força per governar.

No va ser fàcil arribar on van arribar. Sense xarxes socials ni mitjans de comunicació per promocionar-se i fer-se difusió, havien d'assolir-ho mitjançant el boca a boca. La seua aposta era fer concerts per trencar la incomunicació i donar a conèixer la seua música. Primer feien maquetes en casset i després van passar a gravar en CD. Des de ben joves, van començar a tocar amb el prejudici que no farien cap concert més lluny de València i van acabar apostant per tocar arreu del País Valencià, perquè la gent els coneguera. És a dir, com més concerts feien, més gent els coneixia —i més barreres trencaven. Anys més tard, ja van passar a tocar a Catalunya i a les Illes. I, com ens conta Xavi Sarrià en l'entrevista realitzada en *Café Gadea*:

Sempre intentàvem anar on ens cridaren perquè era l'oportunitat de donar a conèixer la nostra música, la nostra llengua i la nostra cultura. I amb eixa filosofia d'anar de poble a poble i fent xicotets passos, va anar fent-se més gran i més fort el grup (SARRIÀ: 2018).

Després, anys més tard —tenint en compte que van estar vint anys damunt de l'escenari— van començar a viatjar arreu del món per a fer la gira dels seus discos.

Cal dir que la seua música és un mestissatge d'estils que ha begut i que fusiona tant el hardcore punk o el rock basc, amb aqueixa idea de generar música radical amb un sentiment independentista revolucionari. També formaren part d'aquesta barreja grups del País Basc com Pixamandurries, el rock estatal, l'ska, el reggae i el folk amb música popular —amb grups com Al Tall— i, amb tot açò, tracten de buscar el seu propi estil amb la dolçaina com a nexa d'unió que, amb el seu so mediterrani, feia de fil conductor en aquella barreja de gèneres musicals que en realitat són d'arrel negra.

Obrint Pas va tindre un reconeixement del públic català, valencià i balear molt gran. Va aportar normalitat a les nostres cançons i a la nostra llengua i es va convertir així en un fenomen que marcaria un abans i un després en el panorama de la música en català. Fins aleshores, eren pocs els grups que havien connectat tan directament amb el jovent que fera rock i que usara el català com a nexa d'unió entre l'escenari i el públic.

És a dir, en aquesta nova època, els joves no tenien ni tenen els mateixos referents que tenien els cantautors del període de la Nova Cançó, però s'identifiquen amb la llengua amb què canten i amb les coses que els passen. Esta nova generació és un grup de carrer que toca de poble en poble. Estos últims anys, sense cap suport institucional i amb el boicot reiterat dels mitjans de comunicació, ha nascut una generació del rock que els adolescents reclamaven. Les seues lletres tracten temes com la denúncia social, l'antifeixisme, la solidaritat, la unitat de la llengua i del territori de parla catalana, la defensa de la nostra cultura i tradicions, etc.

Obrint Pas va crear un impacte tan gran que va ser conegut tant nacionalment com internacionalment. Va ser un esclat de masses prenent així molta visibilitat, ja no solament per cantar en valencià sinó també per la seua qualitat sonora i pel seu estil. Com diu el politòleg Jordi Muñoz en l'article «Obrint Pas: Crònica dels anys difícils» (2013) de *l'Ara.cat*: «Obrint Pas ha sigut el fenomen musical en llengua pròpia més important del País Valencià des de Raimon».

Possiblement la clau del seu èxit va ser crear eixa combinació de diversos estils contemporanis que venien de fora, barrejant-ho amb la música tradicional de la nostra terra. A més, usaven el català com a llengua d'expressió —símbol d'identitat que tants anys havia estat en decadència—, moltes de les seues lletres fan un cant d'enyor al país, la cultura i les identitats perdudes, fet que atreïa molts joves. A més, tenien un discurs polític i social que els va obrir les portes més enllà del seu cercle geogràfic i d'edat.

Dels anys noranta a l'any 2013 —que és, recordem-ho, quan Obrint Pas va deixar els escenaris—, foren uns anys difícils on la dreta fou l'encarregada de governar el País Valencià. La música en valencià no va tindre cap suport institucional perquè el PP valencià es va encarregar de rebutjar qualsevol expressió cultural que fora en català o que no anara d'acord amb la seua ideologia política. Posava així tots els impediments possibles a l'hora d'organitzar concerts, i els feia invisibles davant de qualsevol mitjà de comunicació, com era en aquell moment Radiotelevisió Valenciana. Però així i tot, amb aqueixes ganes de trencar els murs que els envoltaven a tota eixa gent que feia cultura en llengua minoritzada com a combustible i amb l'ajuda de diverses entitats i associacions, van anar creixent i projectant eixa idea de consolidació cap a les generacions futures. Siga com siga,

Obrint Pas ha esdevingut —efectivament— la formació musical més important del País Valencià si ens fixem en el nombre de seguidors, en tots aquells grups que posteriorment els han fet servir de model, en el volum de discos venuts, i en la quantitat d'actuacions fetes arreu del món.

1.1.4 UNA GENERACIÓ POST OBRINT PAS

Durant l'època en què Obrint Pas triomfava dalt dels escenaris, i també després de la seua aturada, van començar a aparèixer arreu del País Valencià —i també de les Illes i de Catalunya— nombrosos grups de música que, seguint el model d'Obrint Pas, començaven a endinsar-se dins del món de la música en llengua catalana. Al principi, en els anys 2006 i 2007, l'*ska* amb dolçaina o les cançons d'autor amb missatges reivindicatius foren els estils més definitoris i, si a hores d'ara posem la mirada enrere, avui dia podem parlar d'un esclat creatiu de diversos estils arreu del territori de parla catalana. Vam passar del lirisme reivindicatiu que feien Raimon i Lluís Llach, a la barreja de *ska*, rock i dolçaina que va crear Obrint Pas. Després va seguir La Gossa Sorda, passant per altres cantautors com Miquel Gil, Feliu Ventura, Pau Alabajos; el folk de Pep Botifarra; o els ritmes més electrònics d'Orxata Sound System o Aspencat. Gràcies a aquests pioners, avui dia podem gaudir de reggae en valencià amb grups com Auxili; de rap, com At Versaris, Atupa i los Chicos del Maíz; o d'altres, com La Raíz, Zoo o Smoking Souls.

Actualment, l'estat de la música en valencià és el millor de la seua història. L'empremta d'Obrint Pas va ser incomparable però, com hem pogut veure, d'aquella llavor plantada han nascut una gran quantitat de diversos fruits. L'oferta de hui en dia és fantàstica, no ja com a quantitat de grups o diversificació d'estils —que també—, sinó per la qualitat que aquests demostren tindre, i també per l'acollida tan bona que ha tingut en el públic jove. I, en part, eixe reviscolament al qual estem assistint és producte directe de l'ensenyament en valencià que ha aconseguit començar a normalitzar la llengua dins del panorama musical del País Valencià, sense suport institucional i amb la voluntat i l'esforç tenaç de milers de persones que treballen darrere d'entitats i associacions. Actualment, el ventall de grups i estils és grandíssim: rock, pop, rap, hip hop, electrònica, soul, jazz, cançó d'autor renovada, folk, etc. I hi ha un element que els unifica a tots:

la llengua, en primer lloc, i el missatge reivindicatiu de compromís i combat davant d'un context de desconfiança, inestabilitat i injustícia amb l'objectiu de caminar amb pas ferm cap a un futur esperançador.

Davant d'aquest panorama musical, cal dir que la música en valencià no és ni pot ser un estil. La música en valencià és el conjunt de grups que canten en aquesta llengua i dins d'aquest conjunt hi ha diferents gèneres musicals. Com que no vivim en una societat normal, hi ha la temptació de *posar-ho tot dins del mateix sac*, en part, per l'estratègia lògica de projectar una imatge de fortalesa davant de la discriminació cultural dels poders públics que pateix la cultura minoritzada i per fer veure que sí que existeix música en valencià i de qualitat. Els músics valencians no haurien de tendir a menjar-se —solament— en els àmbits que són habituals, sinó al contrari, la música en valencià ha d'anar obrint portes per arribar a conèixer-se internacionalment i que qualsevol festival d'arreu de l'estat o de l'estranger arribe a contractar qualsevol grup de música en la nostra llengua sense cap prejudici i amb total normalitat.

També és cert que la música en valencià segueix sent un moviment de resistència pel poc interès que aquests últims anys ha posat l'administració pública per a recolzar els nous valors. A més, els mitjans de comunicació no estan a l'altura d'eixa demanda, encara que, hui en dia, amb l'aparició d'À Punt Media, l'actual televisió pública valenciana, la música en valencià comença a tindre un poc més de visibilitat. Així i tot, perquè tot funcionara com cal, les institucions, les xarxes de distribuïdores i les botigues haurien d'estar connectades per tindre una indústria sòlida. I també hi hauria d'haver agents valencians i discogràfiques que donaren suport perquè es creara un negoci: comencen a haver-ne, però en són poques. Si no creem eixe mercat, la música en valencià es quedarà endarrerida comparada amb la música d'altres països —i en altres llengües— perquè aquestes sí que tenen un recolzament professional.

Queda vist que quan més grups musicals apareixen, més necessitat hi ha de transmetre la pròpia música a través de concerts o festivals. I és que aquests últims han començat a fomentar la creació d'una identitat valenciana entre la gent jove pel fet d'empatitzar amb l'ideal valencià que es transmet als concerts. A més, lluiten contra un sistema que perjudica el

que està començant a ser la seua identitat, i no solament reivindiquen la seua llengua, sinó que també serveix com a motor de resistència cultural.

Les persones que es senten d'un mateix lloc o grup, comencen a crear hàbits com poden ser l'estètica, la música, la llengua, etc. Actualment, un dels àmbits que ajuden a crear aquest sentiment són els concerts de música en valencià o els festivals que es fan arreu del territori de parla catalana com per exemple el Festivern, el Feslloch, el Diània, el Nyesprorock, el Fesporrat, el Xufarock, el Festardor, el Clownia Festival, etc. I és que als festivals es potencia la comunicació i la germanor, i fa que molts joves troben en aquests festivals una ideologia, una llengua i una cultura que defensar. A més, com hem dit anteriorment, la música que envolta aquest context és de caire reivindicatiu, tot un esperit que molts cantautors de la Nova Cançó van deixar com a herència. I és que és cert que les subcultures estan carregades de símbols i valors que configuren la posada en escena d'aquest fenomen sociocultural.

2. ANÀLISI I CONTRAST DEL MÓN POÈTIC D'OBRIENT PAS AMB EL MOVIMENT ARTÍSTIC I MUSICAL DE LA NOVA CANÇÓ

Una vegada posada la vista enrere, ens proposem fer una anàlisi de les diferències i les similituds entre la música i les lletres que els cantautors empraven en la Nova Cançó i les del grup Obrint Pas. Com bé ens explica Joan Borja en l'article «Les fonts tradicionals de la Nova Cançó» (2007), podem veure que la Nova Cançó beu en gran part de la tradició etnopoètica catalana. Diguem que la cultura catalana va patir molts anys de censura i anteriorment no es tenia una discografia pròpia com cal, per tant, els cantautors de l'època recorrien als models de fora, és a dir als francesos o anglosaxons o, alternativament, recorrien a les cançons tradicionals pròpies, les cançons populars, perquè eren els únics referents que els valencians teníem com a autòctons. Vegem-ho.

Pel que fa a l'harmonia tonal de la música, es fa ús d'esquemes bàsics com són els acords de tònica (I), dominant (V) i subdominant (IV), que coincideix amb aquell model harmònic utilitzat majoritàriament també en el món de l'etnopoètica catalana i no en el de l'època —que coincideix amb l'evolució de l'avantguardisme artístic.

Per altra banda, podem veure que molts cantautors del moviment de la Nova Cançó incorporen cançons populars als seus discs, com per exemple: Maria del Mar Bonet amb «La Balanguera», «Cançó d'esterrosar», «Jota marinera», etc. també Joan Manuel Serrat amb el seu disc *Cançons tradicionals* o d'altres com Al Tall, Els Pavesos, Paco Muñoz, Lluís el Sifoner... que versionaven les cançons populars catalanes.

Una altra característica pròpia, com ens comenta Borja en el seu article, és que molts recursos literaris que molts cantautors de la Nova Cançó empen (paral·lelismes, enumeracions, al·literacions, repeticions, onomatopeies etc.) coincideixen amb aquells recursos que la poètica del cançoner popular català usava. El mateix ocorre en les imatges que moltes de les lletres evocuen, ja que aquestes remetien a un univers tradicional de caire naturalista —podem veure símbols com els arbres, les flors, el vent, els ocells, els rius, la lluna, la terra, els fruits etc.— i no elements de caire postindustrial, propis de l'època. A més cal destacar que aquests elements naturals fan referència a la llibertat que no tenien i que tant anhelaven. Fixem-nos amb el següent poema de Josep Maria Sagarra: «Vinyes verdes / soledat del verd en l'horta calenta. / Raiïm i cep retallat / damunt la terra lluenta; / vinyes verdes soledat» («Vinyes verdes vora el mar», v. 16-20).

Per altra banda, les metàfores tenen un lloc molt important en la poesia de la Nova Cançó. I és que, com que la censura va estar molts anys controlant la llibertat d'expressió dels artistes i, en aquest cas, dels músics, els mateixos cantautors feien ús de tota una sèrie de símbols que al·ludien a la crítica política del moment i a l'estat de repressió en el qual es trobaven. Ens podem fixar així en l'exemple de l'Estaca de Lluís Llach, que en la lletra explica, mitjançant una metàfora del lligament a una estaca, el treball per la llibertat: «No veus l'estaca a on estem tots lligats? Si no podem desfer-la mai no podrem caminar»; és a dir, l'única forma d'alliberar-se'n, del règim franquista —l'estaca— és mitjançant l'acció conjunta: «Si estirem tots, ella caurà, si jo estiro fort per aquí i tu l'estires fort per allà, segur que tomba, tomba, tomba, i ens podrem alliberar». Com diu Joan Borja al seu article:

Aquest simbolisme permet salvar els filtres que els censors imposen contra qualsevol al·lusió crítica, a la situació política del moment; per l'altre, la força de les

metàfores –sovint amb valor d’emblema–, i l’eficàcia populista d’un codi etnopoètic arrelat entre la gent (herència de generacions anteriors, i en certa mesura reprimat durant la dictadura), responen estratègicament al compromís de protesta social que també caracteritza la Nova Cançó (BORJA: 2007, 167).

L’autor conclou l’article afirmant que la cançó tradicional resulta ser la font més poderosa d’on beu la Nova Cançó. I, fins i tot, quan la lletra no en beu directament, és la música la que ho fa. I posa d’exemple els efectes sonors que simulen el vent en la cançó *Verges 50* de Lluís Llach.

Vegem què ocorre amb la poètica d’Obrint Pas. I cal començar l’anàlisi considerant que una de les característiques més importants de la Nova Cançó —efectivament— ha sigut la manipulació dels materials poètics populars. Però, i Obrint Pas? Ha *begut* també de la Nova Cançó que, a la vegada, *beu* del cançoner popular català?

En primer lloc, si ens fixem en la primera característica que destaca Joan Borja (2007, 174): «La Nova Cançó edita discos que incorporen cançons tradicionals, directament manllevades del filó popular». I així ho fa també Obrint Pas: ho podem veure si llegim la cançó popular «La Malaguena de Barxeta» que Obrint Pas acaba versionant o «El cant dels maulets» que en realitat és una cançó del grup de folk Al Tall (1975) que ha acabat sent assumida com popular. Per altra banda, també podem veure com incorpora cançons de bressol com és en el cas d’«Esperant», del disc *La flama*, on els primers versos diuen: «La mare canta noneta / per a dormir totes les nits, / i de matí sembrar la terra / i recollir tots els seus fruits. / Que la xiqueta és la flama / d’un poble i d’uns carrers, / de la llimera i la parra / i de la flor dels tarongers». O d’altra banda, també podem destacar la «Jota valenciana» del disc *Coratge*, on la cançó està inspirada en una adaptació de la nadala tradicional «Pastorets i pastoretetes» feta per Al Tall. De fet és una jota i està plantejada com una suma de veus valencianes de referència com Mara Aranda, Feliu Ventura, Al Tall, Pep Gimeno *Botifarra* i Miquel Gil. Una altra cançó que cal destacar també dins d’aquest aspecte és «Camins» de *Benvinguts al paradís* que inclou els versos d’un fandango popular: «Sempre venies darrere / Que t’ensenyara cançons / I ara que en saps de boniques / T’amagues pels carrerons». Per tant, Obrint Pas no solament agafa cançons que provenen del moviment de la Nova Cançó

sinó que també ho fa d'altres que provenen directament de la cultura popular valenciana.

D'altra banda, de la mateixa manera que molts cantautors de la Nova Cançó com Raimon o Ovidi Montllor van apostar per posar música a poemes d'autors valencians del segle xx —com Vicent Andrés Estellés o Miquel Martí i Pol—, Obrint Pas agafa prestats versos d'aquests poetes per introduir-los a l'inici de les seues cançons. Per exemple, la cançó «La vida sense tu» d'Obrint Pas està introduïda per uns versos del poema «Cant de Vicent» d'Estellés:

Temies el moment. Confessa-t'ho: temies.
 Temies el moment del teu cant a València.
 La volies cantar sense solemnitat,
 sense Mediterrani, sense grecs ni llatins,
 sense picapedrers i sense obra de moro.
 La volies cantar d'una manera humil,
 amb castedat diríem. Veies el cant: creixia.
 Lentament el miraves créixer com un crepuscle («Cant de Vicent», v. 1-8).

Però és que amb Obrint Pas també hem pogut conèixer a Joan Fuster (ja que li dediquen la cançó «Fuster 82/02» de l'àlbum *Terra*), i també Guillem Agulló (un jove valencià que va ser víctima d'un atac feixista) amb la cançó «No tingues por» de l'àlbum *En moviment!*, de la mateixa manera que ens hem endinsat en la història d'un país que intentaven fragmentar des de fa tres-cents anys.

Fixem-nos en la segona afirmació que destaca Borja (2007): «moltes de les estratègies discursives activades en les lletres —enumeracions, paral·lelismes, repeticions, etc.— coincideixen amb les que caracteritzen la poètica popular». I és que Obrint Pas segueix també molts paral·lelismes que recorden l'estructura dels romanços tradicionals. Fixem-nos, sense anar més lluny, en la cançó «Esperant» del disc *La flama*:

Esperant veure la mare
 Esperant que arribe el pare
 Esperant que algú t'escolte
 Esperant que no es barallen («Esperant», v.1-3)

I és que les reiteracions de la mateixa estructura «Esperant [...] / Esperant [...] / Esperant [...]» ens duu a recordar les tècniques de repetició que s'utilitzaven antigament en el cançoner popular. De la mateixa manera ocorre amb la cançó «Seguirem» del disc *Coratge*:

Amb la tendresa que ens deixares
amb les coses senzilles
amb la terra entre els dits
amb l'enyorança a les finestres
amb les cançons d'Ovidi
amb les lluites d'ahir («Seguirem», v.1-4)

Amb la cançó «Som» del disc *La flama* ocorre el mateix:

Som la cançó que mai s'acaba,
som el combat contra l'oblit,
som la paraula silenciada,
som la revolta en un sol crit.
I també amb «1939», del disc *La flama*:
«Renaix la memòria.
Renaix de consciència
Renaix l'esperança.
Renaix la victòria.»
I amb «Sé'n va amb el vent» del disc *Coratge*:
Sé'n va amb el vent
la lluna i la poesia
Sé'n va amb el vent
el cel pintat de colors
Sé'n va amb el vent
la màgia alegre i senzilla

O també amb «La caça de bruixes» del disc *En moviment!*:

Avui també has assassinat les veus, /
avui també han bombardejat els cors,
avui també en nom de la llibertat
avui tot és soledat...
Pel que fa a les enumeracions, Joan Borja afirma que:

Lluís Meseguer (1997, 220), a propòsit d'açò mateix, ja feia notar que «L'enumeració, que presenta una gran facilitat per a la parataxi i per a

la mnemotècnia, prové del cabal folklòric», i hi insistia en treballs posteriors (1999, 275-276). I és que, efectivament, del «cabal folklòric» és d'on sembla beure la Nova Cançó aquest tipus de figures de dicció (Borja: 2007, 166).

I és que les cançons d'Obrint Pas estan repletes d'enumeracions. I així ho podem veure al llarg de «La vida sense tu» del disc *Coratge*:

una caputxa negra, texans amples
 un mural descolorit [...]
 un sol roig colant-se a l'assemblea
 apunts bruts, cabells daurats.
 [...] quatre espelmes grogues a la cuina
 ombres nues, plats trencats
 [...] una cançó d'Extremo, roba estesa

O al «País de l'olivera» de l'àlbum *Coratge*:

Al país de l'olivera
 hi ha un riu de paper
 unes galtes color terra
 i un somriure d'argent
 [...] hi ha polsim de fruites velles
 bicicletes entre sèquies /arracades de cireres
 [...] hi ha besos d'aigua llimó arrapades a les cames
 parotets a dins del cor (v. 1-8)

I així ho fan les Cançons d'Obrint Pas seguint el patró de moltes cançons populars, de la mateixa manera que molts cantautors de la Nova Cançó. Fixem-nos amb la cançó de Joan Manuel Serrat, aquella que deia «Ara que tinc vint anys...»:

Vull cantar a l'amor. Al primer. Al darrer.
 [...] Vull plorar amb aquells que es troben tots sols,
 sense cap amor van passant pel món.
 Vull alçar la veu, per cantar als homes [...]
 Vull i vull i vull cantar (v. 24-28)

Pel que fa a les imatges que evoquen les lletres, podem trobar molts elements que ens recorden a la cançó tradicional, com són els elements naturals o el lèxic que fa referència al món agrari que es troba molt lluny de la societat postindustrial i l'era de la informació en la qual ens trobem. En les cançons populars trobem elements com «mar, terra, sol, pedres, arbres, vent». Fixem-nos en la següent cançó popular que Pepe Gimeno *Botifarra* versiona i anomena «Havanera de canyes i fang»:

De l'una a l'altra terra
hem trobat un bon racó,
prop de l'aigua i d'una era,
en un cel ple de claror.

Com que la Nova Cançó també beu de l'etnopoètica catalana, també hi podem trobar aquests elements en molts cantautors d'aquella època. Fixem-nos, per exemple, en «Petita tramuntana» de Maria del Mar Bonet:

Adéu amor, jardí de flor menuda
illa del meu cor i mar que m'envoltava,
adéu besades, gavines de la nit,
adéu al temps encara per venir.

I el mateix ocorre amb les cançons d'Obrint Pas. Si tractem d'agrupar el lèxic més comú en el conjunt de les cançons analitzades, observem que hi ha un àmbit que hi predomina. Obrint Pas basa gran part del ventall de paraules de les seves cançons en l'àmbit natura. Com diu Joan Borja (2007: 168), «els elements naturals representaven la llibertat anhelada i reivindicada» en la Nova Cançó... I també en les lletres d'Obrint Pas. En l'època de la Nova Cançó es cantava contra la repressió política, social i cultural de mans de la dictadura franquista i en aquesta nova època Obrint Pas reivindicava la lluita diària, el compromís i la identitat, i cantava contra les injustícies polítiques i socials. Així ho podem veure en la cançó del «País de l'olivera» de l'àlbum *Coratge*:

Al país de l'olivera
hi ha un riu de paper
unes galtes color terra
un somriure d'argent

al país de les riberes
 hi ha un canyar sota els estels
 i un mural de fulles seques /
 a l'ombra d'un taronger

De la mateixa manera ocorre amb «Del sud» del disc *En moviment!*:

Del sud,
 d'allà on la terra mor
 d'allà on la calor
 no em deixa veure el sol

Però Obrint Pas també presenta una altra característica en comú amb la Nova Cançó. I és que hi comparteix elements que fan referència al camp semàntic de la cançó protesta, tant per a reivindicar la llengua i la cultura com per defensar la justícia, el respecte i la solidaritat. A continuació, he dividit el lèxic de les seues cançons en quatre grans i fonamentals camps semàntics que també podríem trobar perfectament en la música dels cantautors de la Nova Cançó: el de la «terra», el de la «lluïta», el de la «guerra» i el de les «emocions».

Per una banda, podem trobar un camp semàntic que Obrint Pas utilitza per a denominar la seua *terra*. I és que després de fer una anàlisi podem trobar en el total de la seua discografia paraules com «pobles» («creuarem els pobles amb les finestres obertes», «el poble dels socarrats» –aquesta últim vers per fer referència a Xàtiva-), «país» («Al país de l'olivera», «amb les banderes velles d'un país clandestí»), o «països» (sóc del sud del record d'uns països sense nom –per fer referència al territori de parla catalana), «terra» («mira si he corregut terres»), «sud» (sóc del sud –per fer referència a la zona valenciana meridional i alicantina). En aquest mateix camp semàntic també abunda molta toponímia: «València» («València entre llençols blancs»), «Mercat Central», «Cavallers», «la Vallidigna», «les Torres dels Serrans», «Pont de Fusta», «Cabanyal» (tots aquests elements presents en «La vida sense tu»). Per altra banda, també trobem «Alfarrasí», «Atzeneta», «Albaida», «Palomar», «la Costera», «País Valencià» (tot aquest lèxic present en «La Malaguenya de Barxeta»). O també «l'Horta» i «la Ribera» (presents a la cançó «Amb la teua gent»)

o «la Marina», «la Vall d'Albaida», «la Safor», «l'Alcúdia», «la Vall de Laguard» o «la Vall de Gallinera» (en lletres com «Més lluny» de *Terra*).

Un altre camp semàntic que cal destacar és aquell que fa referència a la lluita i a la resistència dels valencians com a nació oprimida. Hi trobem paraules com: «crit» («vells escenaris d'un nou crit»), «lluita», «combat» («hem lluitat i hem fracassat però encara ens queda combat»), «victòria» («la victòria ens sorprendrà si la continuem buscant» o «camí de la victòria, seguir, seguirem»), «seguirem» («amb les lluites d'ahir, seguirem!»), «construir» («Amb tot allò que construïres»), «moviment» («baixant pels carrers, la gent i el seu moviment»), «batalles quotidianes» («amb les batalles quotidianes i amb les guerres de sempre»), «compromís» («amb el teu compromís, seguirem»), «memòria», «consciència», «esperança» («Renaix la memòria, [...] la consciència [...] i la victòria»), «història», «guanyar», «començar», «futur» («Som una història per guanyar, tot un futur per començar») i «puny» («i ara que la terra calla, alce el meu puny novament»), «revolta» («Som la revolta d'un nou crit»), entre moltes altres.

El tercer camp semàntic que vull destacar és aquell que fa referència a les emocions: pràcticament quasi totes relacionades amb l'estima per la cultura, la llengua i la terra del grup, però sobretot amb l'esperança de creure que, a pesar de ser una nació que ha estat molts anys menyspreada, podem construir, totes i tots junts, un futur millor. En aquest apartat podem subratllar paraules com «il·lusió» («amb la il·lusió que desbordaves»), «somnia» («amb els somnis humils»), «tristesia» («tristeses vençudes»), «llàgrimes» («i porte als ulls llàgrimes de lluita i futur»), «esperança» («pels carrers del son i l'esperança»), «enyorança» («amb els ulls plens de fred i enyorança»), «coratge» («i encara ens queda coratge per avançar»), «soledat» («i aquesta nit la soledat pels vells camins ens ha retrobat»), «empenta» («seguirem, encara amb el mateix empenta»), «passió» («seguirem, encara amb la mateixa passió»), «fidelitat» («fidels a aquell somriure que mai no oblidarem»), «ràbia» («plore de ràbia i l'aprete amb les mans»), «por» («no et deixes que et guanye la por»).

Per últim, el quart camp semàntic que he diferenciat és aquell que està relacionat amb la guerra o l'opressió. La guerra, perquè en molts as-

pectes fa referència a la Guerra Civil o a la Batalla d'Almansa on els valencians vam perdre els furs fa tres-cents anys. O l'opressió patida per un règim feixista i una democràcia que no és real i que segueix minoritzant el poble català. Podem trobar paraules com «apuntar», «disparar», «morir» («apunta, dispara, ets massa jove per morir»), «ferides» («sent les ferides del meu temps»), «afusellar» («quants amors i companys d'aventures van afusellar als amples horitzons»), «silenci» («som la paraula silenciada»), «esborrar», «armes» («mapes que s'esborren amb les armes»), «mort», «oblit» («de la terra naix un xiscle, testimoni d'una mort»), «matar», «presons», «horror» («em vas contar com els mataren a les presons d'oblit i horror»), «llàgrimes» («escrita en llàgrimes de foc»), «1939» («cames i cors plens de ferides aquell mil nou-cents trenta-nou»), «front», «fugir» («he caigut pres fugint de l'últim front») «pena», «tres segles» («als tres segles de llarga pena» –tres segles que fan referència a la batalla d'Almansa de 1707).

Per altra banda, si ens fixem en allò que Joan Borja (2007: 174) afirma al seu article, en el sentit que en la Nova Cançó «les fonts tradicionals són documentables també pel que fa a la comunicació no verbal: de vegades, al marge del discurs textual, els efectes sonors o la música poden apel·lar directament al pòsit popular», tenim que això mateix també passa amb les cançons d'Obrint Pas: malgrat que, pel que fa a la música sí que hi ha molta influència que prové de fora del territori català com l'*ska* punk, el hardcore, el reggae, la cúmbia i el metall, cal dir que Obrint Pas, de vegades, també incorpora a la seua discografia melodies tradicionals. Fet i fet, una de les coses que més caracteritza el grup és la presència de la dolçaina com a instrument valencià.

Per últim, tenim al davant un grup de joves que fa 50 anys van donar origen a un moviment artístic que tenia com a objectiu principal posar en valor la música en català com a símbol d'un poble que havia estat tants anys silenciats. Fent cançons protesta conscienciaven i sensibilitzaven a una part de la població davant dels problemes polítics i socials que presentava la societat catalana d'aquell moment.

Sí que és cert —i molt important— que Obrint Pas també presenta divergències respecte del moviment de la Nova Cançó. El punt més im-

portant és que, a excepció d'algunes cançons, que sí que segueixen els esquemes bàsics d'harmonia tonal propis de la tradició musical valenciana, Obrint Pas hi dóna un pas endavant, i l'estil de la seua música, com s'ha dit, barreja gèneres com la fusió de l'*ska* i el *punk* propis dels Estats Units d'Amèrica i Gran Bretanya, el *hardcore punk* propi també de Nord-Amèrica, el rock basc acompanyat d'eixe sentiment revolucionari i independentista, el reggae propi de Jamaica, la cúmbia que té els seus orígens a Colòmbia o el metall.

A més, pel que fa al vocabulari, cal dir que, de vegades —encara que no moltes—, introdueix en les seues lletres un lèxic propi de la societat actual, com per exemple: «telediaris», «sirenes», «trens», «helicòpters», «pistolers a Wall Street», (en «Benvinguts al Paradís»), «televisors», «xal·lets de luxe» o «camps de golfs» (en «Mentides»). A més d'introduir expressions en anglès com: «On tour, on tour» (en la cançó «Més lluny»), «You are welcome, uoh oh, welcome to paradise» (en «Benvinguts al Paradís»).

Per tant, podem concloure aquest apartat afirmant que el moviment de la Nova Cançó —que a la vegada beu del cançoner tradicional valencià— ha esdevingut una font molt directa (possiblement: la més directa) per a la inspiració de les lletres dels Obrint Pas. Per les següents raons:

- a. En primer lloc, Obrint Pas recorre a les cançons de la Nova Cançó perquè els valencians no tenien més música en la llengua autòctona. L'únic llegat era el de les cançons populars.
- b. En segon lloc, podem veure que Obrint Pas incorpora o versiona cançons populars als seus discs, de la mateixa manera que ho van fer els cantautors de la Nova Cançó en aquella època.
- c. Obrint Pas també fa ús de nombroses imatges que fan referència a la natura —com es feia popularment—, de la mateixa manera que feien els cantautors de la Nova Cançó, encara que en moltes cançons sí que és cert que utilitzen un vocabulari propi de la societat de hui dia.
- d. Obrint Pas, com hem comprovat, segueix en les seues lletres moltes de les mateixes estratègies discursives —enumeracions, paral·lelismes i repeticions— que feia servir la Nova Cançó —que, al seu torn,

bevia de la cultura popular. Per tant, podem veure que Obrint Pas també troba una font important d'inspiració en el patrimoni l'etno-poètic valencià.

- e. Obrint Pas beu de la Nova Cançó i, en les seues lletres, comparteix amb aquest moviment els quatre camps semàntics bàsics de la cançó protesta: *a)* el de la guerra i l'opressió; *b)* el de les emocions; *c)* el de la lluita i la reivindicació; i *d)* el de la identitat.
- f. Tant Obrint Pas com la Nova Cançó compateixen unes mateixes temàtiques i, a la vegada, un mateix objectiu: el de defensar valors com la justícia, la llibertat, la llengua i la cultura catalana.
- g. Pel que fa a la música, Obrint Pas també incorpora música tradicional i, a més, una de les coses que més caracteritza aquest grup és la fusió de diferents estils musicals amb un instrument valencià com és la dolçaina.
- h. Així i tot presenta també divergències amb el moviment de la Nova Cançó pel que fa a l'estil musical —que és la diferència més important—, influït per altres estils internacionals que arriben al País Valencià en els anys 90. A més, les lletres també presenten un vocabulari, encara que escàs, propi de la societat postindustrial i postmoderna en la qual vivim, a més d'expressions en anglès per la influència de la cultura anglosaxona com a cultura dominant.

Per últim, cal dir que coincidim amb Bartomeu Mestre i Sureda amb allò que diu en el seu article d'opinió «La cançó catalana d'ahir i avui»: «Entre la cançó d'ahir i la d'ara, hi ha aspectes coincidents. El més evident és la constatació que el públic canta amb els intèrprets. Però hi ha un aspecte substancialment divergent entre el passat i el present: l'actitud positiva d'avui» (Mestre i Sureda: 1992).

I és ben cert perquè la cançó dels últims segles cantava —i denunciava— l'opressió i li donaven el seu toc de frustració i pessimisme. En canvi, la cançó d'ara desprén optimisme. «Nosaltres protestàvem contra les opressions, els novells d'avui gaudeixen de les il·lusions. Nosaltres anunciàvem que veníem d'un silenci antic i molt llarg i el jovent d'ara sap cap on vol anar. I és el públic, al cap i a la fi, el que la segueix perquè la

música és viva perquè la gent li dona prestigi i valor» (Mestre i Sureda: 1992).

3. CONCLUSIÓ

Una vegada posada la vista enrere, és inevitable afirmar que el fenomen Obrint Pas, després de vint anys de carrera musical, ha sigut l'esdeveniment musical en valencià més important del País Valencià des de la Nova Cançó. Del fenomen Obrint Pas ha sorgit una expansió de la música feta en català. Hui dia hi ha cada vegada més grups que, amb el valencià com a llengua d'expressió i el missatge reivindicatiu a favor de la justícia i la llibertat davant d'un estat opressor, conformen una escena de qualitat i diversitat d'estils que es troba en evolució. La cançó dels últims segles cantava i denunciava l'opressió i li donava un certs aires de pessimisme. La cançó de hui dia transmet il·lusió i esperança entre el públic, ja que és aquest, al cap i a la fi, el motor perquè la música —i la cultura en general— romanga viva, fent que la societat li atorgue prestigi i valor.

Xavi Sarrià —excitant d'aquest grup— deia en una entrevista feta a Café Gadea de Ràdio Altea que les nostres cançons narren «com hem batallat, com hem après a viure, amb eixa esperança com a motor de vida. Nosaltres podem fer la política de l'esperança, i de l'optimisme, i d'intentar aferrar-nos a la idea que podem transformar les coses». I no podria estar més d'acord amb les paraules del cantant. Perquè esperança és il·lusió i la il·lusió és —en part— allò que mou el món. Esperança és creure que sí que poden canviar les coses i a partir d'ací, l'esperança és una nova manera d'encarar la vida. I és així, una persona que no creu que el dia de demà serà millor, que les coses poden canviar, que els somnis poden fer-se realitat, i que no lluita pel que vol... Una societat que no treballa, que no s'esforça o que es deixa vèncer és una societat que està perduda i està condemnada al fracàs. Però hui dia ens trobem en una societat que no creu ni té utopies.

L'esperança és esforç, és tenacitat, és llibertat, és pensar en un futur mentre construïm present. I com van escriure els Obrint Pas per formar una de les seues cançons: «Cantem. Cantem per celebrar que ningú mai no ens farà callar i que la vida és coratge i alegria, un got a l'aire un brindis pel demà, perquè avui desafiem la por que el poble que canta mai no amor,

amunt els punys i amunt les il·lusions —i les esperances— perquè si cantem, si cantem mai morirem».

BIBLIOGRAFIA

- BORJA, Joan (2007): «Les fonts tradicionals de la Nova Cançó», en Jaume GUISCAFRÈ i Caterina VALRIU (eds.), *La poesia oral: gèneres, funcionalitat i pervivència*. Barcelona/Palma: Universitat de les Illes Balears - Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 161-206.
- MESTRE I SUREDA, Bartomeu (1992): «La cançó catalana: ahir i avui», *Escola d'Estiu de Mallorca a Santa Maria*, 14-19.
- MUÑOZ, Jordi (2013) «Obrint Pas: Crònica dels anys difícils», *El País*, 30 de maig de 2013.
- OBRINT PAS (2008): «Obrint Pas: Diari d'una gira», *Benvingut al paradís Tour 2008*, VilaWeb, entrades al bloc dels anys 2006, 2007 i 2008, <https://blocs.mesvilaweb.cat/obrintpas/?p=18828>
- SARRIÀ, Xavi (2018), *Cafè Gadea*, Ràdio Altea, 03 de març de 2018, https://enacast.com/radioaltea/#/programs/cafegadea/radioaltea_podcast_10115
- PONS, Borja (2012): *València necessita una cançó*. València, 4 de juny de 2012.
- UENO, Kazuko (2004): *Veus per existir: Catalunya. Illes Balears i Còrsega: la cançó d'autor vista per una japonesa*. Valls: Cossetània.